

Финална конференция по Проект

**"Национално изследване на домашното насилие и
насилието, основано на полов признак (ДННОПП) и
изработване на Модел за подкрепа на жертвите на
насилие (МПЖН)"**

28.09.2016г., гр. София, Конферентен център "Венус"

Проектът „Национално изследване на домашното насилие и насилието основано на полов признак /ДННОПП/ и изработване на модел за подкрепа на жертвите на насилие /МПЖН/“ се финансира в рамките на Програма BG 12 „Домашно насилие и насилие основано на полов признак“ по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014г.

Модел за подкрепа на жертви на домашно насилие и насилуване, основано на пола

Фондация "Партньори-България"

28.09.2016г., София, Конференстен център
"Венус"

Проектът „Национално изследване на домашното насилуване и насилуването, основано на полов признак /ДННОПП/ и изработване на модел за подкрепа на жертвите на насилуване /МПЖН/“ се финансира в рамките на Програма BG 12 „Домашно насилуване и насилуване основано на полов признак“ по Норвежкия финансов механизъм 2009 - 2014г.

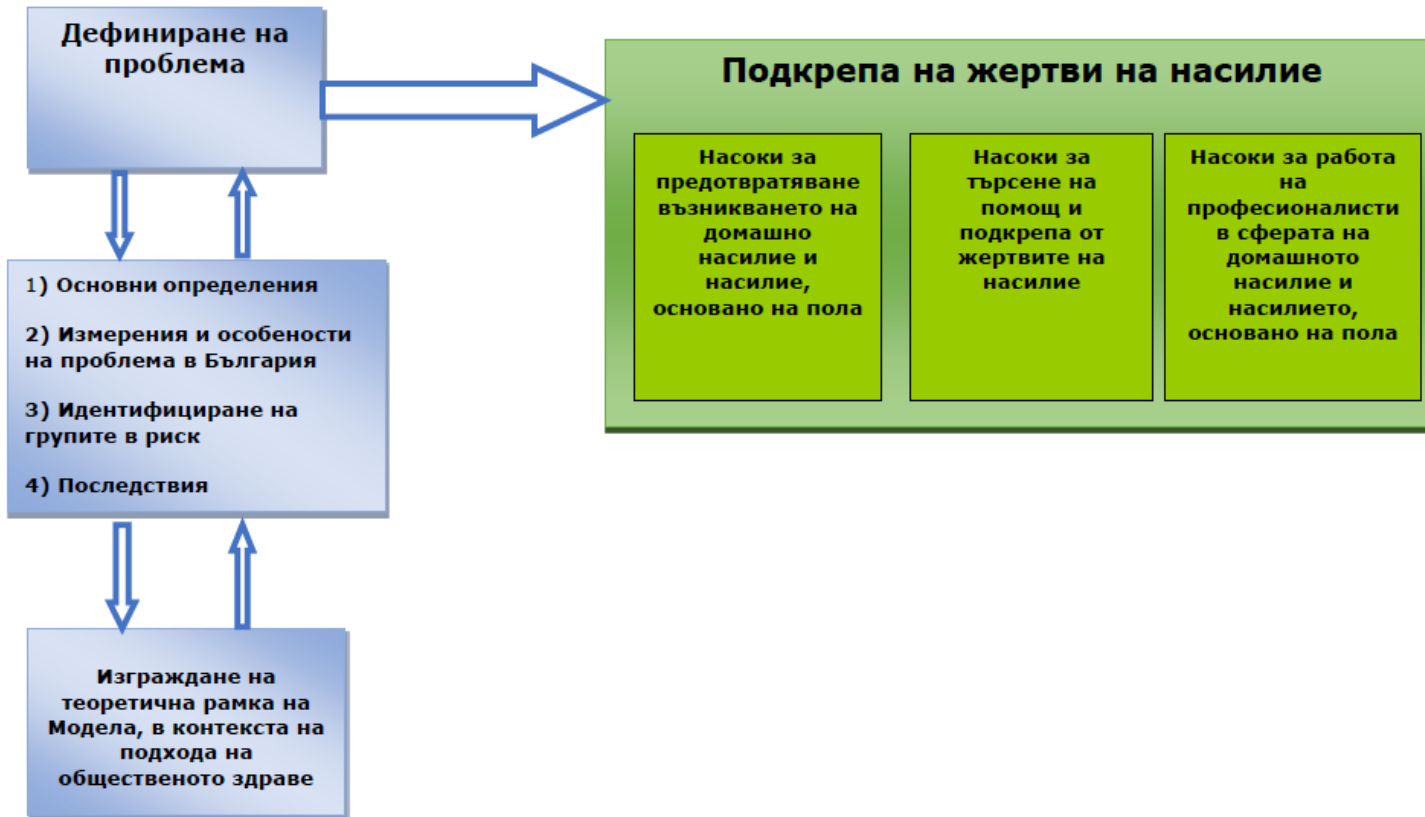
- *Дефиниция на проблема:*
  - 1) форми на насилието
  - 2) ситуация в страната;
  - 3) идентифициране на рискови групи;
  - 4) последствия от насилието.
- *Превенция:*
  - 1) Общественото здраве и проблемът с ДННОПП;
  - 2) Идентифициране на рискови и протективни фактори;
- *Подкрепа на жертви на домашно насилие и насилие, основано на пола – системата от услуги;*
- *Насоки за специалисти, работещи със случаи на домашно насилие и насилие, основано на пола – взаимодействие между институциите*

**МОДЕЛ
ЗА ПОДКРЕПА НА ЖЕРТВИ НА
ДОМАШНО НАСИЛИЕ И
НАСИЛИЕ, ОСНОВАНО НА
ПОЛА**

Практически съвети за жертви и насоки за работа на професионалисти в областта на домашното насилие и насилието, основано на пола

Структура на Модела за подкрепа на жертви на насилие

Здравето е “състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на заболяване или недъг.

Детерминанти на здравето са индивидуалните, социалните, културните, икономическите и екологичните фактори, влияещи върху здравето на отделните хора и върху обществата като цяло.

Фактори, които въздействат върху здравословния статус на нацията се разширява и включва: доходи, заетост, образование, социално подпомагане, семейно благополучие, безопасна среда и др.

Сфери	Последствия
Индивидуална	Влошаване на физическото здраве, включително хронични заболявания, инфекциозни болести, инвалидизация, намаляване или загуба на трудоспособност, смърт.
	Влияние върху психичното здраве: тревожност, депресия, разстройство на вниманието, пост-травматичен стрес, злоупотреба с алкохол, наркотици или суицидни наклонности.
	Отпадане от пазара на труда.
Семейна	Развод или разделяне на партньорите.
	Влияние върху физическото и психично развитие на децата в семейството.
	Неглижиране на грижите за децата.
Общност Група	Стигматизация на жертвата, изолация и изключване от общността.
Обществена	Повишаване нивото на безработица. Повишаване нивото на заболяемост. Повлияване на икономическата стабилност и конкурентност на пазара.

През 1996 г., Световната здравна организация (СЗО) публикува резолюция, в която определя насилието като най-бързо растящия проблем за общественото здраве.

**Схема на теоретичната рамка на Модела за подкрепа на жертви на насилие,
основана върху подхода на общественото здраве**

- Превенция:
  - 1) Модел за оценка на нивото на риск;
  - 2) Идентифициране на протективни фактори;
  - 3) Развитие на дейности по превенция във всички сфери на общественения живот: индивидуална, семейна, общностна, жизнена среда

Модел за оценка на нивото на риска

Ниво на риска	Фактори за оценка на риска
<p>Индивид:</p> <p>Особености на индивида, които допринасят за повишена уязвимост: възраст, умствени и физически способности, етнос, пол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Възраст и пол ✓ Раса или етнос (малцинство) ✓ Образователен статус ✓ Жилищен статус ✓ Ниво на физическо или умствено развитие ✓ История за насилие във взаимоотношенията (семеини и др.)
<p>Семейство и общност:</p> <p>Характеристики на работното място, училището, общността и семейния живот, които водят до уязвимост: доходи, образователна степен, формирани нагласи в обществото.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Доходи на домакинството ✓ Брой членове в домакинството или семейството ✓ Семеен статус ✓ Трудова заетост (безработица) ✓ Насилие в семейството ✓ Квартал (престъпност – младежка и обща) ✓ Лица, временно пребиваващи в други райони на страната или със статут на бежанци ✓ Поведенчески модели, водещи до повишен риск от извършване на актове на насилие ✓ Клиенти на социалните служби
<p>Заобикаляща среда:</p> <p>Характеристики на икономиката и околната среда, водещи до повишаване на риска, като: политически и социални условия, престъпност и природни бедствия.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Политически и икономически преход ✓ Икономически тенденции ✓ Дискриминация или социална изолация ✓ Природни бедствия като наводнения и земетресения ✓ Война, политически и социални вълнения ✓ Политическо насилие и репресии ✓ Трафик на хора

Оценка на рискови и протективни фактори		
Сфера	Рискови фактори	Протективни фактори
Индивидуална	Преживяно насилие в детството, вкл. и като свидетел на насилие в семейството.	Липса на травматични преживявания и събития.
	Отсъстващ баща, липсата на бащина фигура.	Полагане на непрекъснати грижи и подкрепа на децата в семейството.
	Неглижиране от страна на родителите в детството.	Развиване на социални умения в децата, основани на разбирането за собствена ценност и уважение към останалите членове на обществото, общността или семейството.
	Наличие на физически или психически увреждания, или дефицити.	Създаване на програми и възможности за полагане на специализирани услуги, вкл. и за повишаване на информираността за целевата група.
	Употреба на алкохол или наркотици.	Създаване на условия за развитие на програми за превенция и намаляване на вредите от употребата на алкохол и наркотици.
Семейна	Авторитарен и контролиращ родител/и.	Семейни връзки, изградени върху зачитане, толерантност и уважение на автономността на личността на всеки от членовете му.
	Неразбирателство между партньорите или родителите.	Създаване на достъпни услуги за семейно консултиране.
	Строго разпределение на ролите и задълженията в семейството, според половете на неговите членове.	Създаване на дългосрочни програми за позитивно родителство.
	Социална изолираност и липса на обществена подкрепа.	Социално включване и равно участие на всички общности в обществената сфера на дейност, вкл. и при взимането на политически решения.

Общност/ група	Разбиране на ролята на мъжа като контролираща и санкционираща.	Подобряване благосъстоянието и жизнената среда на групите в риск от социално изключване.
	Толерантност към актовете на насилие в домакинството и възприемането му като частен или личен проблем.	Разпространение на информация за проблема и възможностите за предприемане на действия по отношение на неговото ограничаване. Възпитание на активна гражданска позиция на нетърпимост към актове на насилие.
Обществена	Налагане на стереотипи по отношение на понятията "женственост" и "мъжественост".	Установяване на модели основаващи се на равнопоставеност и зачитане правата на човека.
	Свързване на понятието "мъжественост" с упражняване на физическа сила, със защита на честта и с доминиращо над жените поведение.	Създаване на условия за възпитание на подрастващите в позитивни подходи на поведение, основани на взаимно уважение и толерантност.

- Насоки за търсене на помощ от жертви на домашно насилие и насилие, основано на пола:
  - 1) Медицинска помощ;
  - 2) Защита от органите на МВР;
  - 3) Правосъдна система;
  - 4) Социална закрила и подпомагане.

- Насоки за специалистите:
  - 1) Ролята на медицинските специалисти при идентифициране и насочване на жертвите;
  - 2) Ролята на служителите на МВР;
  - 3) Осигуряване на закрила на деца жертви или в риск от насилие;
  - 4) Специфики на социалната работа с жертви на насилие.

Основни предизвикателства:

- включване на здравната система в мрежата от предоставяни услуги;
- подобряване на достъпа до услуги за жертвите;
- създаване на специализирани дългосрочни услуги по психологическо консултиране на деца жертви на насилие;
- повишаване на информираността по проблема сред населението и сред групите в риск;
- създаване на услуги за взаимопомощ в общността;
- създаване на устойчиви програми за превенция;
- развитие на услуги за ресоциализация и проследяване на състоянието на жертвите;
- осигуряване на непрекъснато държавно финансиране на доставчиците на услуги.

Благодаря ви за вниманието!

Документът е създаден с финансовата подкрепа на Програма BG 12 „Домашно насилие и насилие основано на полов признак“ по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014г.